

Aastaaruanne 2016
Tamsalu raamatukogu
Elanike arv 2994

1. Põhilised tegevussuunad

2016. aasta, kui inimesed olid näoga mere poole keeratud, möödus tõusude ja mõõnadega. Varakevadel saime erksavärvilise lasteosakonna tänu Tamsalu ehitusfirmale „Mertigrupp“, samas jääb laste külastatavus aasta-aastalt vähemaks. Suvel saabusid väga kiirelt firmalt „Kivatoode“ tellitud uued riulid. Sellega seoses tuli ümber paigutada nii mõnigi sissetöötatud riulite asukoht ning teha riulitele uued kohaviidad. Sügisel loobusime mitmest ajalehest ja ajakirjast, kuna huvi on väga väike. Aasta läbi oli pidevalt tulipunktis arutelu haldusreformi üle. Valdade liitmine pakkus kõneainet igas vanuses külastajatele. Seoses pangabussi kadumisega käisid raamatukogus inimesi nõustamas Rakvere Swedbanki pangatöötajad, kuid see teenus kadus suveks vähese huvi tõttu. Merekultuuri aastat tähistasime mitme raamatute väljapanekuga:
„Näoga mere poole“
„Kahel pool vett“
„Mu kodu on merede süles“
„Meri ja kalad“
Lasteaialastele oli päevateema „Meri ja laevad“ ning „Meri lasteraamatutes“, samuti mereteemaline muinasjutt „Kolm tuulesõlme“. Sügisene vestlusõhtu möödus naistüürimehe seltsis. Suvisel koolivaheajal oli lastel võimalus joonistada nii merd kui ka laevu, pildid panime lasteosakonna seintele.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogudevõrgu struktuur ja nõukogud:

Raamatukogu on ajutiselt laupäeviti suletud, kuna praegu on vähenenud tööjõudu 50% võrra. Seega on raamatukogu avatud vaid viiel päeval nädalas. Puhkused on alati suveperioodil ning kordamööda, nii et raamatukogu töötab aasta läbi. Nõukogud ei ole moodustatud.

Piirkonnas on peaaegu 3000 elanikku, suurem enamus Tamsalu linnas (2228) ja Sääsel (388). Lähedal asub Tamsalu Gümnaasium (363 õpilast).

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.15. €	Seisuga 31.12.16 €	Muutus %
Eelarve kokku	29.940	26.325	-12 %
Personalikulu	17.120	19.290	+13 %
Komplekteerimiskulu	8.645	8.519	-1.0 %
sh KOV-lt	3.366	3.150	-6 %
sh riigilt	5.279	5.369	+2 %
Infotehnoloogiakulu	1.095	0.729	-33 %
* Ürituste/näituste korraldamise kulu	0.119	0.058	-51 %

2.3 Projektid

Tabel 3 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?) Projekti nimi	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus

Projekte ei olnud.

2.4 . Personali koosseis, juhtimine ja areng

Raamatukogu juhataja viibib pikaajalisel haiguslehel, seega on põhjendatud tööaja muudatus.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest:

Koolituse teema	Korraldaja	Osalejate arv
Tõsimängud ja mängustamine	LVKRRK	1
Osalus ja kaasamine mäluasutustes	LVKRRK	1
Õppereis Soome raamatukogudesse	LVKRRK	1
Raamatukogutöö tulemuste hindamine ja statistika	LVKRRK	1
Töest ja õigusest nii ja naa	LVKRRK	1
Töökeskonnaalane koolitus	TÜ Karaire	1

Koolitused olid põnevad, huvitavad ja üldharivad. Kõige enam jäi meelde Helsingi raamatukogude külastamine. Nendelt on meil palju õppida. Eriti jäi kõrva raamatukogusid ja ühiskonda ühendav seos ning asutustevaheline koostöö, millest RVL väärriks eraldi esiletõstmist. Hämmastas raamatukogude asukoht ning roll mitmekülgeid teenuseid pakkuva kogukonnakeskusena.

LISA 1

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Avalikke esinemisi ei olnud.

LISA 2

2.4.3 Erialahariduse omandamine

Meie raamatukogu töötajad on mõlemad erialaharidusega.

2.4.4 Töötajate tunnustamine

14. juunil antud raamatukogule tänukiri „Rõhutud aegade Päeva“ konverentsile kaasaaitamise eest Murtud Rukkilille Ühingult.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine. Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht.

Raamatukogu asub antud ruumides 36 aastat ja mõnes ruumis ei ole ikka veel kordagi remonti tehtud. 2016. aastal jätkus lasteosakonna seinte värvimine, mis eelnenud aastal pooleli jäi. Hädasti oleks vaja vahetada täiskasvanute poole peal nõukogudeaegne vaipkate kaasaegsema põrandakatte vastu, samuti värvida seinad. Aasta alguses saime LVKRRK-st kasutatud heas seisukorras 10 tooli. Maikuu külastas raamatukogu tööinspektor Malle Vassiljev. Selleks, et luua asutuses turvalist töökeskkonda, tuli koostada töökeskonna riskianalüüs ning mitmeid ohutusjuhendeid. Lisaks toimus juulikuus vallamajas 2-päevane vastavateemaline koolitus.

Peale tööinspektori ettekirjutust paigaldati raamatukogu esikusse käsipuu, mis teeb röömu kõigile eakatele külastajatele.

LISA 3

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Juurdepääs liikumispuudega inimestele on raskendatud mitmete välis- ja sisetreppide tõttu. Osaline juurdepääs on tagatud, kui avada suured lugemissaali aknad, et aidata mõni vanainimene sisse või välja.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Raamatukogus on külastajatele 2 arvutit, millest 1 on laste päralt. Täiskasvanute arvuti on ühendatud printeriga ja seda kasutataksegi dokumentide väljaprintimiseks.

Suvel vahetati vana ruuter uue vastu, kuid kahjuks esineb vahel internetiühendusega probleeme. Eriti sage oli see aasta lõpus, kui terves majas ei olnud mitmel korral internetti.

Aprillikuus saime vallamajast kasutatud koopiamasina, mis oli väga vajalik.

Töötajatele on 2 arvutit, kasutusel on Windows 10.

3. Kogud (kogude komplekteerimine ja töötlemine)

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Komplekteerimise põhimõtted on endised, arvestama peab ka lugejanõudlusega. Sageli peab kaaluma ka seda, kas raamatut on vaja ka aastate pärast. Leidub palju ülereklaamitud teoseid. Eelistatud on ilukirjandus, eriti eesti kirjandus. Edaspidigi peab riulitel leiduma väärtkirjandust ja noorsooromaane. Samuti jätkub venekeelse kirjanduse ostmine. Aeg-ajalt tuleb teha järelkomplekteerimist lugejate soovidele vastu tulles.

Annetusi oli kokku 14, Lääne-Virumaa KRK kaudu 10 ja oma lugejatel 4, see moodustab 2,2% Enimlaenutatud raamatud 2016. aastal olid:

P: Kangur „Jaak Joala“

M. Kilumets „Jaak Joala“

M. Sild „Karlova pruudid“

G. Forman „Kuhu ta läks“

C. Hoover „Lootusetu“

Kõige meelsamini loetakse uusi raamatuid, palju aitab kaasa ajalehtedest silma jäänud reklaam.

Ilukirjanduse osakaal on laenutustest kõige suurem, raamatute laenutusi oli 18602 ning ilukirjandust sellest 13863. Langenud on perioodika laenutamine. Kõige aktiivsemalt külastavad raamatukogu pensionärid. Kahjuks on vähemaks jäänud venekeelset kirjandust lugevate külastajate osakaal.

Vananev lugejaskond peab lugu traditsioonilisest paberraamatust ja seetõttu e-teavikute järele nõudlust ei ole.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

2016. aastal tuli juurde 627 raamatut, neist venekeelseid 57 (OÜ Sinonom). Endiselt küsitakse palju elulugusid, samuti on populaarne „Minu“ sari. Eelistatud on eesti autorid. Tihti nõutakse raamatukaupluste müügiesinumbrite raamatuid ja meedias tutvustatud teoseid.

Raamatu keskmine hind oli 11,43.-

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodika tellimisele kulus 1350.- Lõviosa sellest läks ajalehtedele. Kuna perioodika hinnad tõusevad igal aastal, oleme sunnitud pidevalt vähendama tellimusi. Loetavamad ajakirjad on „Eesti Naine“, „Elukiri“, „Tiiu“, „Imeline Ajalugu“, kultuuriajakirjad seisavad kasutamata. Raamatukogus on 3 venekeelset ajakirja. Tellitud on 25 ajakirja ja 5 ajalehte.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Uusi auviseid ei saanud.

3.2 inventuurid, mahakandmised

Viimane inventuur oli 2012. aasta sügisel. Mahakandmisi on järjepidevalt samas mahus kui raamatute juurdetulek. Sel suvel sai põhjalikult üle kontrollida geograafia, arstiteadus ja tehnika. Hilissügisel oli järg lasteosakonna käes, riiulilt kadusid paljud nõukogude-aegsed teosed, mida lapsed ei vajanud. Kokku sai maha kanda 533 raamatut, neist 75 venekeelset.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Teeninduskorraldus ja teenused jäid samaks. Nimetada võiks raamatute pikendamise võimalust kodulehelt. Üldiselt ollakse raamatufondis leiduvate teavikutega rahul, kooliajal tekib küll probleeme kohustusliku kirjandusega, mida ootamatult on vaja tervel klassil, aga eksemplare on vaid 1.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.

Külastajate käsutuses on 2 arvutit, seda kasutati aasta jooksul 677 korda, neist 573 korral kasutasid lapsed. AIP-i kasutamine väheneb, sest inimeste endi IKT võimalused on aasta-aastalt suurenenud. Tavaliselt on vaja maksta arveid, sageli ka printida või teha koopiad.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.

Meie teeninduspiirkonna elanikkond vähenes võrreldes 2015. aastaga 40 inimese võrra. Endiselt on päevakorras elanike vananemine ja sellega seotud terviseprobleemid.

Tabel 5

Raamatu- kogu	Lugejad 2015	Lugejad 2016	Muutus (+-)
Tamsalu	646	560	-86

Raamatu- kogu	Külastused 2015	Külastused 2016	Muutus (+-)	Virtuaal- külast. 2015	Virtuaal- külast. 2016	Muutus (+-)
Tamsalu	9429	8316	-1113	2336	3948	+1612

Raamatu- kogu	Laenut-d 2015	Laenut-d 2016	Muutus (+-)	Päringud 2015	Päringud 2016	Muutus (+-)
Tamsalu	24178	23641	-537	126	110	-16

Infopäringud:

Registreeritud infopäringuid oli 110. Küsitakse sõiduplaane, kontaktandmeid, meditsiinilist infot.

4.3 RVL teenindus

RVL raamatute tellimine Urrami programmi abil on lihtne ja kiire. Enamus saadud raamatuid (157) olid pärit LVKRRK-st, mõned ka teistest maakonna raamatukogudest. Laenutasime teistele raamatukogudele 156, tavaliselt Assamalla ja Vajangu raamatukogudele.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

Kokku saabus 2016. aastal 122 lasteraamatut, 71 välisautoritelt ja 51 eesti autoritelt, neist 3 annetuse teel lastevanematelt. Valida saab eelkõige kultuuriministeriumi soovitusi ja auhinnatud teoseid. Lugemisvaraga on meil kindlustatud kõik lapsed, nii koolieelikud kui ka alg- ja põhikooli õpilased. Viimastel aastatel võivad üha enam populaarsust noorteromaanid, kaasa aitavad ka samanimelised filmid. Vahel küsitakse ka inglisekeelseid noorteromaane, mida ei ole veel jõutud eesti keelde tõlkida.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 6

Rmtk	Lug-d 2015	Lug-d 2016	Muutus (+/-)	Külast-d 2015	Külast-d 2016	Muutus (+/-)	Laenut 2015	Laenut 2016	Muutus (+/-)
Tamsalu	191	169	-22	2998	2276	-722	1551	1545	-6

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine

Lapsed moodustavad raamatukogu kasutajatest 30%, külastustest 27 % ja laenutustest 6,5 %. Oluline külastajate vähenemine on tingitud arvutikasutajate arvelt. Kui 2012. aastal oli lapsi lugemas 218, siis 2016. aastal vaid 169. 2012. aastal oli laste külastusi 3275, kuid 2016. aastal 2276.

Karta on, et langus kestab ka edaspidi, sest üha raskem on lapsi raamatukokku meelitada.

Lasteosakonda külastavad ja laenutavad tihti lapsevanemad, kes siis nimekirja järgi valivad ja raamatud ise koju viivad.

Vanemate klasside õpilaste seas on populaarsed noorteromaanid, mille teemaks on suureks kasvamise raskused. Esikohal on sõprade soovitusel ja leiud internetiavarustest. Kooli kohustusliku kirjanduse puhul kehtib vana koolilapse reegel – mida õhem, seda parem.

Endiselt on hea koostöö Tamsalu ja Säase lasteaiaga. Tihti toovad pärast lasteaiarühmaga raamatukogus käinud mudilased oma vanemad raamatukokku.

Peale lasteruumi kevadist värskenduskuuri muutsime riulite paigutust ning uuendasime kohaviitasid.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused: ülevaade, millised olid põhiteemad ja millised suuremad üritused. LISA 4

Sellele aastale kohaselt toimus mereteemalisi üritusi ka lastele. Juunikuus andsime paberid ja pliiatsid kätte ning kõik soovijad said joonistada ägedaid pilte laevadest, paatidest ja merest.

Nukitsa konkurssi raames said lapsed hinnata oma lemmikkirjanikku ja raamatukunstnikku.

20. märtsil toimus lusikapidu Tamsalu Kultuurimajas, kui 29 lapsele anti üle raamat „Pisike puu“ Eesti Lastekirjanduse Keskuselt.

Eriline oli 1. aprilli lasteüritus, kui lapsed jutustasid enne oma nalju ja siis õpetajad enda omi. Ka riietus oli kõigil seljas naljapäevale kohane.

Raamatukogupäevadel käisid külas Säase ja Tamsalu lasteaialapsed.

Aasta jooksul oli lasteosakonnas 11 väljapanekut, enamasti mõnel päevakohalisel teemal, mõned neist:

„Meie aabits“

„Siit algab maailm“

„Meri ja kalad“

„Päkapikumöll või alata!“

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Spetsiaalseid raamatukoguteenuseid erivajadustega lugejatele ei ole.

Tabel 7

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Koduteenindus	0	0	0

Tabel 8

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
0	0	0

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvav õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond.

4.6.1 kohalikul

Raamatukogu on paiknenud samas majas juba aastakümneid ja siin on käinud juba mitmed põlvkonnad. Silmaringi avardamiseks korraldame mitmesuguseid üritusi. Kõige populaarsemad on näitused, kas siis käsitöömeistrite loomingust või päevakajalisel teemal raamatutest. Seal laenu-tatakse ka meelsasti lugemisvara koju.

7. jaanuaril oli traditsiooniline represseeritute kokkusaamispäev, et meenutada Siberis veedetud karmi lapsepõlve. Järjekordselt kogusime Lääne-Virumaa aasta teo sedeleid. Veebruaris sai teoks koostöös Porkuni paekivimuuseumiga näitus „Porkuni paekivi puudutus“. Maikuu tähistasime kirjandusõhtuga W. Shakespeare 400-ndat surmaaastapäeva („Shakespeare ja tema aeg“). Kevadel eksponeerisime portselanist suveniire, mis tekitasid paljudes külastajates äratundmisrõõmu. Oktoobris kaunistasid raamatukogu seinu käsitööd Saksi raamatukogust. Hilissügisessse jäid keraamik Ilme Loik-Pärnoja portselannõude näitus ja kunstnik Tiiu Übi maalinäitus, mis tegid raamatukogu väga rõõmsavärviliseks, vahendajaks oli Saksi raamatukogu. Merekultuuriaasta puhul sai teoks kohtumine naistüürimehega, see vestlusõhtu toimus raamatukogupäevade raames. Mitmel korral vajas meie ruume vestlusõhtuteks teoloog Urmas Nõmmik, teemadeks olid prohvetid ning uusususundid. Samuti peeti meie ruumides töökoosolekut noorte suvelaagri asjus. 2016. aastal möödus romaani „Tõe ja õiguse“ ilmumist 90 aastat, ka see sündmus leidis raamatu-kogus kajastamist.

Põhjamaade kirjanduse nädalal korraldasime Tamsalu eakate klubile „Ighaljad“ karge raamatureisi Islandile.

Mõned raamatunäitused ja väljapanekud:

- „Rasvatihane – aasta lind 2016“
- „Eestlaste lood“
- „Itaalia päikese all“
- „Tähelepanu keskpunktis on Suurbritannia“
- „September – eesti toidu kuu“
- „Tõde ja õigus – 90“
- „Debora Vaarandi – 100“
- „Eesti kaasaegne kirjandus“

Kaks korda aastas jagasime tasuta mahakantud raamatuid ja ajakirju.

Juunikuus käisid raamatukogus valla töölaagrist 5 last, leidsime neile eakohase rakenduse.

Märtsis toimus infotund vallamajas, kus arutati koos hallatavate asutuste juhtidega, mis on tehtud ja mis teoksil vallas. Oktoobrikuus toimus vallavalitsuse ümarlaud, kus teemaks oli allasutuste mured ja rõõmud.

27. aprillil sai osaleda Väike-Maarja raamatukogu 110. aastapäeval.

Koostööpartneriteks on oma valla raamatukogud, Tamsalu ja Säase lasteaed, Tamsalu Gümnaasium ja Tamsalu valla eakate klubi.

4.6.2 riiklikul

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Kasutajakoolituse peamine sihtrühm on eakad, kes soovivad arvutikoolitust.

Abi vajatakse pangatoimingutel, piletite tellimisel, CV koostamisel, skaneerimisel.

Lugejatele on tutvustatud lugejaportaali ning selgitatud, kuidas otsida teavikuid, reserveerida ning pikendada interneti teel.

Siiski tundub, et lihtsam on pöörduda raamatukogutöötajate poole kui edaspidi ise vaeva näha.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Parim infokanal on raamatukogu koduleht, kust saab infot lahtiolekuaegade ja sündmuste kohta.

Kasutada saab ka paberreklaami.

Olulise info edasiandmiseks on sobiv ka Urrami e-posti keskus.

Väljaandeid ei ole koostatud.

4.9 Andmebaasid.

Järjekindlalt on bibliografeeritud valla ajalehte koduloo andmebaasi, lisandus 127 kirjet.

Raamatukogu kodulehel on olemas lingid e-kataloogi Urram, Rahvusraamatukogu digiarhiivi, Eesti artiklite ning koduloo andmebaasi.

5. 2017. aasta tegevused

Erilist tähelepanu soovime pöörata laste ja noorte lugemisoskuse parandamisele. Korraldame rohkem lugemist arendavaid lasteüritusi. Lasteosakond peab muutuma mõnusaks kohaks, kus oma vaba aega veeta.

Raamatukogu pakub edaspidigi võimalusi sisukaks enesetäiendamiseks ja meelelahutuseks igas vanuses kasutajatele.

Seoses haldusreformiga ootame põnevusega, mida alanud aasta raamatukogule toob.

Raamatukoguhoidja

Ira Kasekamp

19.01.2017

LISA 1

Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituskulud eelarves	Koolituseks kulutatud
Tamsalu	6	49	150,00	235,40

LISA 2

Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ei ole

LISA 3

Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2016)
Tamsalu	Lasteosakonna seinte värvimine (1750.-)

LISA 4

Laste-ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Tamsalu	Koer ja erinevad koeratõud	18
	Naljapäev	19
	Kolm tuulesõlme (mereteema)	12
	Meri lasteraamatutes (raamatukogupäevad)	14
	Meri ja laevad (raamatukogupäevad)	15